Vlaams Coördinatiecentrum Mestverwerking

JAARVERSLAG VCM

2015

april 2016

WOORD VOORAF

Het 5de mestactieplan is in voege getreden in 2015. Eveneens het jaar waarin ik voorzitster werd van het Vlaams Coördinatiecentrum voor Mestverwerking vzw (VCM vzw). Het 5de MAP kent een nieuwe aanpak. Naast waterkwaliteit wordt er eveneens rekening gehouden met bodemkwaliteit, fosfor wordt in rekening gebracht, focusgebieden en -bedrijven werden in het leven geroepen, en de oordeelkundige bemesting wordt bekeken op bedrijfsniveau i.p.v. op perceelsniveau. Verder houdt de vernieuwde aanpak een gerichtere verstrenging in op de probleemgebonden plaatsen en zorgt het simultaan voor een versoepeling op die plaatsen waar het milieukundig toelaatbaar is. De nieuwe aanpak heeft effect op de mestverwerkingssector waardoor er dus een rol was weggelegd voor het VCM om de sector hierin bij te staan.

Een effect dat voelbaar is voor de sector is de onrechtstreekse beperking die gelegd wordt op het gebruik van dierlijke mest. Gronden die een hoge plantbeschikbare hoeveelheid fosfor bevatten, worden beperkt in fosforbemesting. Dit heeft tot gevolg dat de toelaatbare stikstofnorm niet meer volledig door dierlijke mest kan ingevuld worden. De mestverwerkingssector krijgt in dit opzicht een belangrijke taak voorgeschoteld. Het zal een uitdaging zijn om mestverwekingsproducten te creëren met een ideale samenstelling, i.e. mest op maat. Het VCM draagt hierin de taak om de sector bij te staan via sensibilisatie en kennisdeling. Daarnaast wordt er door de nieuwe uitrijregeling een beperking gesteld op het gebruik van effluent (product van de biologie). Ook hier hebben de medewerkers van het VCM nuttig werk geleverd om de sector bij te staan. In MAP V wordt er gepleit om een transitie van nutriëntverwijdering naar nutriëntrecuperatie tot stand te brengen. Op dit moment is de mestverwerkingssector sterk gericht op nutriëntverwijdering, omdat er geen alternatieven bestaan. Het VCM ondersteunt echter wel de idee van transitie omdat mest een kwaliteitsvolle nutriëntenbron is. Verschillende onderzoeksprojecten worden in dit opzicht ondersteund door het VCM. Ook beleidsmatig draagt het VCM hierin haar steentje bij.

Verder in het jaarverslag kan u meer in detail lezen welke acties het team van VCM heeft ondernomen in de loop van 2015. U zal merken dat de acties zich niet beperken tot MAP V en Vlaanderen. Eerstelijnsadviezen, het ManuResource congres, de jaarlijkse enquête, en de samenwerking met het buitenland versterken behoren ook tot hun takenpakket.

Ik wens u veel leesgenot toe.

Liesbeth Verheyen

voorzitter VCM

INHOUDSTAFEL

WOORD VOORAF 3

INHOUDSTAFEL 4

1 VLAAMS COÖRDINATIECENTRUM MESTVERWERKING 7

1.1 VCM-team (situatie 2015) 8

1.2 VCM-leden 8

1.3 Algemene Vergadering, Raad van Bestuur en Dagelijks Bestuur 9

2 OVERLEG 11

2.1 VCM-werkgroepen 11

2.1.1 Werkgroep Scheiding varkensmest 11

2.1.2 Werkgroep Omzendbrief RO – positieve lijst 11

2.2 Afvaardiging in stuurgroepen en platformen 11

2.2.1 Knelpuntencommissie Biogas-E vzw 11

2.2.2 Consortium VEMIS 12

2.2.3 Platform voor Samenwerking Vergisting (PSV) 12

2.2.4 Landbouwoverleg Mestbank 12

2.2.5 Overlegplatform UPOBA 12

2.2.6 Werkgroep Kwaliteit Vlaco 12

2.2.7 Stakeholdermeeting European Sustainable Phosphorus Platform (ESPP) 13

2.2.8 Stuurgroep MIP Nutrient Clearing House 13

2.2.9 FarmCafe 13

2.2.10 Stuurgroep Insecten 14

2.2.11 Bureau voor Normalisatie (NBN) 14

2.2.12 Stuurgroep IWT-VIS-traject DIMA 15

2.2.13 Stuurgroep MIP-project M2Larv 15

2.3 Overleg met buitenlandse instellingen 15

2.3.1 Rondleiding Texaanse studenten 15

2.3.2 Bezoek Ministerie van Landbouw uit Nedersaksen 15

2.3.3 Overleg Nederland 16
2.3.4 Biorefine-workshop te Rennes 16
2.3.5 Bezoek aan vergistingssite Terragr'Eau 17
2.3.6 Bezoek Les Culturales 18
2.3.7 Deelname RAMIRAN congres 18
2.4 Overleg met leden 19
2.4.1 Ledenwerving en ledenevent 19
2.4.2 Overleg vzw Mestverwerkers 19
3 BELEIDSONDERSTEUNEND WERK 20
3.1 Overleg Mestbank i.k.v. MAP5 20
3.1.1 WG Nuttig en milieuverantwoord gebruik van effluent – MAP V 20
3.1.2 VCM-beleidsnota's i.k.v. MAP5 20
3.2 Knelpuntennota VCM 21
3.3 Sensibilisering 22
3.4 VCM-enquête: Stand van zaken mestverwerking in Vlaanderen in 2014 22
4 KENNISCENTRUM 24
4.1 Nutriëntvalorisatie 24
4.1.1 Vlaams Nutriëntenplatform 24
4.1.2 Composteringsproef i.s.m. ILVO 24
4.1.3 P-recuperatie 24
4.2 Projectwerking 24
4.2.1 INTERREG IV-B project ARBOR 24
4.2.2 INTERREG IV-B project Biorefine 25
4.2.3 VLM-bestek 26
4.2.4 WINGS-project in samenwerking met Danone 27
4.2.5 Veldproefwerking 27
4.2.6 Pilootproject "pro rato" dunne fractie digestaat 27
4.2.7 Ingediende projecten met VCM als partner 27
4.2.7.1 Leader project 'Naar een efficiëntere bemesting' 27

4.2.7.2 Horizon2020 – 'ReAgtiWaste' ... 28
4.2.7.3 IWT LA 'NPC-strategie' ... 28
4.2.7.4 Interreg Vlaanderen-Nederland 'KOMPAS' ... 28
4.2.7.5 MIP-COOP 'RecycloPs' ... 28
5 KENNISOVERDRACHT ... 29
5.1 Eerstelijnsadvies ... 29
5.2 Toelichtingen ... 30
5.3 VCM-website ... 30
5.4 VCM-elektronische nieuwsbrieven ... 32
5.5 VCM-facebookpagina ... 36
5.6 Online VCM-tools ... 36
5.6.1 Uitrijregeling MAP5 ... 36
5.6.2 Online rekentool digestaatverwerking (ism DLV Innovision) ... 37
5.7 VCM-studiedagen ... 38
5.7.1 Handel in meststof, waar ligt de grens? ... 38
5.7.2 Organische meststoffen op de Franse markt – een grenzeloze ontmoeting ... 38
5.7.3 Ivan-Tolpe-prijs ... 39
5.7.4 Cursus Biogas ... 40
5.7.5 Studieavond Spuiwater in de praktijk ... 40
5.7.6 Workshop "Strategisch bemesten met lokale en dierlijke nutriënten uit vergisting" ... 41
5.7.7 Internationaal congres 'ManuREsource 2015' ... 41
5.8 Perscontacten ... 44
5.9 Dag van de landbouw ... 45
BIJLAGEN ... 47
Bijlage 1: Samenstelling algemene vergadering ... 47
Bijlage 2: Samenstelling raad van bestuur ... 49
Bijlage 3: Samenstelling dagelijks bestuur ... 50
Bijlage 4: Overzicht van de perscontacten van het VCM in 2015 ... 51
Bijlage 6: Leden VCM (situatie op 1 januari 2015) ... 54

1 VLAAMS COÖRDINATIECENTRUM MESTVERWERKING

Het Vlaams Coördinatiecentrum Mestverwerking (vzwVCM) is een **samenwerkingsverband en intermediair tussen de overheid en het bedrijfsleven** voor alle aspecten van mestverwerking en -bewerking in Vlaanderen. Het VCM beoogt om zowel de bedrijfswereld als de overheid te informeren, te ondersteunen en te laten samenwerken zodat voldoende duurzame mestverwerking in Vlaanderen gerealiseerd wordt.

Het VCM tracht dit te bewerkstelligen door het uitvoeren van volgende hoofdtaken:

- Het initiëren en coördineren van **structureel en thematisch overleg** tussen de overheid en de betrokken sectoren.
- Het **verrichten van beleidsondersteunend werk** via o.a.:
  - het opmaken van studies rond bepaalde thema's zoals innovatieve mest- en digestaatverwerkingstechnieken;
  - het oplijsten van de knelpunten inzake mestverwerking;
  - het jaarlijks opstellen van een studie over de evolutie van de operationele en beschikbare mestverwerkingscapaciteit in Vlaanderen (VCM-enquête).
- Het uitbouwen van een **kenniscentrum** met betrekking tot alle aspecten rond mestverwerking, met een bijzondere focus op de maximale valorisatie van nutriënten uit mest en reststromen bij mestverwerking.
- Algemene informatieoverdracht via brochures, website, elektronische nieuwsbrief, sociale media, studiedagen, persberichten, bezoeken aan praktijkinstallaties, enz.
- Internationale samenwerking: door o.a. deelname aan Europese projectwerking (Interreg, Horizon2020, Biobased Industries, …), toelichting aan andere lidstaten met mestoverschotten over de Vlaamse mestverwerking, organisatie van een internationaal congres ManuREsource, deelname aan internationale uitwisselingen, etc.
- Het informeren van alle betrokkenen door het geven van onafhankelijk **eerstelijnsadvies** over ondermeer:
  - de keuze van de technologie;
  - het oplijsten en begrijpbaar maken van de diverse wetgevingen wat betreft erkenningen, verwerkingsplicht, transport, export en afzet van eindproducten.

1.1 VCM-team (situatie 2015)

De dagelijkse werking van het VCM werd verzekerd door een team bestaande uit Viooltje Lebuf, Emilie Snauwaert, Céline Schollier (t.e.m. 18 februari) en Isabelle Mouton (administratief medewerker).

1.2 VCM-leden

Het VCM heeft een unieke structuur als gevolg van een divers ledenbestand en kan zo optimaal functioneren vanuit een breed platform. In 2015 kreeg VCM er een nieuw B-lid bij, namelijk Bodemkundige Dienst van België. Sinds 2015 is VITO geen lid meer van VCM.

Op 1 januari 2016 telde het VCM 7 A-leden en 22 B-leden:

A-leden (tussen haakjes het aantal lidmaatschapsschijven)

Beleidsdomein Landbouw & Visserij (ALV) (1)

Bemefa (2)

Boerenbond (1)

POM - West-Vlaanderen (1)

Provincie Oost-Vlaanderen (1 + werkingstoelage)

Provincie West-Vlaanderen (4)

VLM - afdeling Mestbank (3)

B-leden (tussen haakjes het aantal lidmaatschapsschijven)

ABS (1)

Belfertil (1)

Best-Hall (1)

Bio Armor (1)

Bodemkundige Dienst van België (1)

Cogen Vlaanderen (1)

Creafarm (1)

Crelan (1)

De Mestverwerkers (1)

DLV België (1)

BNP Paribas Fortis (1)

GEA Westfalia (1)

ILVO (1)

Trevi (1)

KBC Bank en Verzekering (1)

Karel Sterckx nv (1)

Nat. Centr. Landbouwservice (1)

Shanks Vlaanderen (1)

Provincie Antwerpen (4)

Provincie Limburg (1)

Provincie Vlaams-Brabant (1)

SBB (1)

Verder ontvangt het VCM een **dotatie** van de **Vlaamse Overheid**.

1.3 Algemene Vergadering, Raad van Bestuur en Dagelijks Bestuur

Het Vlaams Coördinatiecentrum Mestverwerking heeft als intermediair tussen de overheid en de bedrijfswereld een unieke structuur:

- Het beleid van VCM wordt bepaald door de **Raad van Bestuur**. De Raad van Bestuur wordt minstens viermaal per jaar bijeengeroepen en telt één of meerdere vertegenwoordigers (met een maximum van drie) per A-lid en drie jaarlijks verkozen afgevaardigden namens de B-leden.
- Maandelijks wordt het beleid verder uitgestippeld door het **Dagelijks Bestuur**, samengesteld uit de voorzitter, de ondervoorzitter, de secretaris en 2 extra vertegenwoordigers namens de A-leden.
- Eenmaal per jaar komen alle VCM-leden samen voor de **Algemene Vergadering** waarop onder andere de jaarrekening, de begroting en eventuele wijzigingen van de statuten worden goedgekeurd.

Als bijlage wordt de samenstelling van de Algemene Vergadering, de Raad van Bestuur en het Dagelijks Bestuur van het VCM weergegeven.

In 2015 vond de Algemene Vergadering plaats op 28 april in de Hooiopper te Wortegem-Petegem, gekoppeld met een bezoek aan De Strohoeve, de stoeterij en fokkerij van Willy Naessens.

Vergaderingen van de Raad van Bestuur vonden plaats op 13 maart, 28 april, 30 juni, 15 september en 15 december 2015.

Het Dagelijks Bestuur kwam samen op 13 januari, 24 februari, 13 maart, 28 april, 19 mei, 30 juni, 15 september, 13 november en 15 december 2015.

Algemene vergadering van 28 april 2015

2 OVERLEG

Bij het overleg dat VCM organiseert tussen overheid en sector, worden specifieke aspecten van mestverwerking uitgebreid besproken teneinde mogelijke oplossingen voor de heersende knelpunten aan te reiken.

2.1 VCM-werkgroepen

2.1.1 Werkgroep Scheiding varkensmest

In 2015 werden 2 werkgroepen georganiseerd (16 juni en 9 juli) omtrent scheiding van varkensmest voor stimulatie gebruik dunne fractie varkensmest in Vlaanderen. Aanwezigen: Inagro, DLV, Boerenbond, ABS, vzw mestverwerkers, SBB, BioArmor. In het kader van deze werkgroepen werd door Inagro, in samenwerking met VCM, een tool ontwikkeld om de financiële haalbaarheid van de scheiding van varkensmest na te gaan. Deze tool wordt verder geoptimaliseerd. De vereenvoudigde versie zal dienen voor communicatie richting varkenshouders en mestverwerkers.

2.1.2 Werkgroep Omzendbrief RO – positieve lijst

Op 14 februari werd een overleg georganiseerd om het aspect rond de update van de positieve lijst (Bijlage I) te bespreken. Op dit overleg waren dienst milieuvergunningen prov. W-Vl, dienst milieu-inspectie buitendienst W-Vl en DLV aanwezig. Naar aanleiding van dit overleg werd een duidingsnota regelgeving inputstromen vergistingsinstallatie opgesteld, gericht aan LNE - afdeling milieu-inspectie. Dit punt werd ook opgenomen in de knelpuntennota opgesteld door VCM die aan het Kabinet Schauvliege werd bezorgd (zie 3.2).

In navolging van de VCM-knelpuntennota d.d. 17-09-2014 werd een nota opgesteld met suggestie tot aanpassing van de toegelaten biomassastromen voor verwerking in mestbehandelings- en vergistingsinstallaties (update positieve lijst: Bijlage I – omzendbrief Ruimtelijke Ordening). Deze werd bezorgd aan het Kabinet Schauvliege. De finale positieve lijst werd afgetoetst met Vlaco, FOD, OVAM en de betrokken instanties (FEBIGA, DLV). Eind 2015 werd deze door de dienst Ruimtelijke Ordening van Kabinet Schauvliege verwerkt. Aanpassing van deze lijst in de omzendbrief Ruimtelijke Ordening gebeurt in 2016, na goedkeuring door Minister Schauvliege.

2.2 Afvaardiging in stuurgroepen en platformen

2.2.1 Knelpuntencommissie Biogas-E vzw

De doelstellingen van Biogas-E vzw zijn enerzijds het biogaspotentieel in Vlaanderen maximaal te benutten en anderzijds de initiatieven met betrekking tot anaerobe vergisting in Vlaanderen maximaal en objectief te begeleiden.

Een deel van de werking van Biogas-E is de organisatie van de knelpuntencommissie waar stakeholders elkaar ontmoeten en discussiëren over verschillende aspecten omtrent vergisting/biogasproductie.

Het VCM nam deel aan de knelpuntencommissie Biogas-E op 19 juni en 11 december 2015.

2.2.2 Consortium VEMIS

VEMIS is een consortium dat werkt aan kennisopbouw rond luchtemissies in de veehouderij. Het consortium VEMIS bestaat uit een kerngroep, een dertigtal leden en verscheidene platformen rond beleid, wetenschap en gebruikers. Op 24 maart 2015 nam VCM deel aan de ledenraad, en op 31 maart nam VCM deel aan de excursie over ammoniak reducerende vloeren in Nederland.

Op 1 oktober 2013 startte het IWT-LA project 'Staltechnieken en managementtools voor de reductie van geur- en fijn stof emissies in de Vlaamse varkenshouderij – Beheersen Luchtkwaliteit en Emissies bij Stalsystemen (BLES)'. De projectpartners in dit project zijn ILVO, UGent, Inagro en Innovatiesteunpunt. VCM is lid van de gebruikersgroep. Op 12 april 2015 nam VCM deel aan de gebruikersgroepvergadering. VCM nam hier aan deel.

2.2.3 Platform voor Samenwerking Vergisting (PSV)

Het PSV (tot 2014 het Vlaams Vergistingsplatform – VVP) heeft tot doel het ondersteunen van de vergistingssector in de breedste zin van het woord. Er wordt overlegd en afgestemd over relevante thema's die te maken hebben met de vergistingsactiviteit op zich. Partners in het VVP zijn: Biogas-E – BiogasTec - DLV - FEBEM – FEBIGA – ODE Bio-Energieplatform – VCM – VLACO – IGEAN – IVVO.

In 2015 vonden de VVP-vergaderingen plaats op 19 juni en 11 september.

VCM is in dit overleg het aanspreekpunt voor de input van mest in de vergistingsinstallatie en voor de verwerking en afzet van digestaat.

2.2.4 Landbouwoverleg Mestbank

De Mestbank organiseert op regelmatige tijdstippen overlegmomenten met de vertegenwoordigers uit de landbouwsector.

De bedoeling van deze vergaderingen is het toelichten van wetgevende aspecten betreffende het mestbeleid en het bespreken van knelpunten en vragen vanuit de sector.

Het VCM maakt deel uit van dit sectoroverleg en geeft input waar nodig. Het landbouwoverleg van de Mestbank ging in 2015 door op 16 februari, 2 april, 11 juni, 8 oktober en 17 december.

2.2.5 Overlegplatform UPOBA

VCM nam deel aan het overlegplatform "Uitvoeringsplan Organisch-Biologische Afvalstoffen (UPOBA)" op 10 maart en 8 december 2015.

Dit platform wordt voorgezeten door OVAM en beoogt overleg over diverse aspecten met betrekking tot OBA's.

Op het UPOBA-overleg wordt VCM geïnformeerd over de uitwerking van het actieprogramma 'nutriëntenrecuperatie (i.k.v. actieplan 'Duurzaam beheer van biomassa(rest)stromen 2015-2020'), dat wordt getrokken door het Vlaams Nutrientenplatform. Echter is de continuïteit van dit platform (wie is trekker) nog niet beslist. In 2015 heeft OVAM het platform getrokken (light-versie).

2.2.6 Werkgroep Kwaliteit Vlaco

VCM nam deel aan de werkgroep kwaliteit van Vlaco op 26 november 2015.

2.2.7 Stakeholdermeeting European Sustainable Phosphorus Platform (ESPP)

Het ESPP is een platform voor uitwisseling van kennis en ervaring, en netwerking op het gebied van fosformanagement. Het ESPP bevordert het overleg tussen de markt, stakeholders en beleidsmakers, en kaart de knelpunten op vlak van wetgeving aan.

VCM is, als lid van het Vlaams Nutriëntenplatform, ook lid van het ESPP. VCM nam deel aan het fosforcongres in Berlijn op 5 en 6 maart 2015. VCM werd uitgenodigd als key note spreker (Succes story: 'Manure management in Flanders'. Daarnaast waren er verschillende thema discussies waar VCM de rapporteur/moderator was van de sessies 'Nutrient and energy recovery from chicken manures, animal residues' en 'Sustainable manure management'.

2.2.8 Stuurgroep MIP Nutrient Clearing House

In 2014 startte het MIP project 'Nutrient Clearing House' met als consortium Royal HaskoningDHV, Avecom, A-Worx en bedrijfspartners Indaver, Aquafin, Yara, ICL Fertilizers, EcoPhos, Rendapart, Anorel, AM Power, Europem, Umicore en Brenntag.

Doel van dit project is het opmaken van een concept van een gecentraliseerde opwaarderingsinstallatie voor nutriënten uit organische reststromen (zoals afvalwaterzuivering, maar ook mest).

Op 29 april 2015 vond de Final Steering Commitee plaats te Berchem.

2.2.9 FarmCafe

Recent werd in Vlaanderen een nieuw concept gelanceerd – het Farmcafe. Dit is een digitaal platform waar landbouwers terecht kunnen met allerhande vragen. Het is zo dat een vraag meestal gerelateerd is aan verschillende onderwerpen en verschillende expertise nodig is om een antwoord te kunnen formuleren. Daarom biedt Farmcafe experten aan uit alle takken van de landbouw. De landbouwer kan via de website deze experten ontmoeten, die zijn vraag zullen beantwoorden en ideeën mee helpen vormgeven.

Sinds 2015 is VCM ook lid van Farmcafe en biedt zij haar expertise aan alle Vlaamse land- en tuinbouwers die vragen hebben rond mestmanagement en valorisatie.

Op 24 juni was VCM aanwezig op de partnermeeting van FarmCafe.

VCM heeft, in samenwerking met FarmCafe, een webinar gemaakt waarin verschillende technologieën en meststoffen aan bod komen. De webinar "Dierlijke mest, het bruine goud" verscheen op 25 november op de website van Farmcafe (https://ssl.webinar.nl/farmcafe/#!/archived).

De webinar “Dierlijke mest, het bruine goud”

2.2.10 Stuurgroep Insecten

Om tegemoet te komen aan de groeiende nood aan een duidelijk kader en een gezamenlijk platform m.b.t. insectenteelt, heeft Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, beslist om een strategisch platform insecten op te richten. Dit platform zal op regelmatige basis samenkomen om de kennis over en ervaringen met insectenteelt van onderuit te structureren, sturen en de knelpunten aan te kaarten.

Dit strategisch platform insecten bestaat uit een stuurgroep, een werkgroep onderzoek en een jaarlijkse stakeholdersmeeting. VCM is lid van de stuurgroep en was aanwezig op de eerste vergadering op 16 december 2015.

2.2.11 Bureau voor Normalisatie (NBN)

VCM was in 2015 lid van het Bureau voor Normalisatie (NBN).

Het NBN (Bureau voor Normalisatie) is verantwoordelijk voor het ontwikkelen en verkopen van normen in België. Daarnaast organiseert het NBN ook opleidingen over het gebruik van managementnormen.

Vanuit het European Sustainable Phosphorus Platforum (ESPP) werd VCM voorgesteld als nuttig contact voor deelname aan het CEN/SABE thematisch overleg op 25/03. Onderwerp van dit overleg was «Phosphorus recycling and recovery from wastewater treatment processes: available technologies, applicability and standardization needs». Bedoeling is om advies te geven aan het CEN/SABE welke standaardisatie nodig is om tot P-recuperatie uit afvalwater/mest te komen. Op dit overleg komen alle nationale certificatieorganisaties van de verschillende Europese landen samen, met elk hun eigen experten (NBN voor België).

2.2.12 Stuurgroep IWT-VIS-traject DIMA

In 2015 is het IWT-VIS traject DIgestaat op Maat (DIMA) gestart. VCM is lid van de gebruikersgroep en nam deel aan de stuurgroepen op 12 mei en 17 november. Doelstelling van het project is de begeleiding, van een groep industriële en landbouwvergisters naar een ruimere en hoger gevaloriseerde afzet van op maat gemaakte, gestandaardiseerde nabehandelde digestaatproducten.

2.2.13 Stuurgroep MIP-project M2Larv

De doelstelling van M2LARV is het optimaliseren en automatiseren van het productieproces van eiwit- en vetrijke larven van de zwarte wapenvlieg door bioconversie van mest. Het project loopt van 1 april 2014 tot 31 maart 2016. VCM is lid van de stuurgroep, en nam deel aan de klankbordgroepvergadering op 5 februari en 11 juni 2015.

2.3 Overleg met buitenlandse instellingen

2.3.1 Rondleiding Texaanse studenten

Begin augustus kreeg de Vlaamse mestverwerkingssector een groep Texaanse studenten op bezoek (zomercursus Texas A&M University). Op 22 juli voorzag het VCM een presentatie over mestverwerking in Vlaanderen op de Katholieke Universiteit van Leuven.

2.3.2 Bezoek Ministerie van Landbouw uit Nedersaksen

In navolging van het bezoek van de Duitse delegatie, die VCM ontving op 12 en 13 mei 2014, werd het VCM op 3 en 4 maart 2015 uitgenodigd om ons te laten informeren over de Duitse situatie rond management van waterkwaliteit, mestwetgeving en mestverwerking. Deelnemers aan Duitse zijde waren personen van de ministeries van landbouw en milieu, de landbouwkamers van Nedersaksen, mest- en watermanagement experten en Duitse constructeurs mestverwerkingstechnieken. Dit bezoek kaderde in het EU-project Biorefine.

Het bezoek ging van start op het bedrijf Big Dutchman. Naast engineering en logistieke activiteiten in de sectoren van varkens- en pluimveehouderij zet dit bedrijf in op innovatie in mestverwerking.

Aansluitend stelde het bedrijf Kaskum zijn systeem van totale verwerking varkensmest voor. Via een combinatie van centrifugatie, ammoniakstripping, biologie, ultrafiltratie en omgekeerde osmose wordt loosbaar water verkregen.

Op dit moment wordt in Duitsland de nationale meststoffenwetgeving (Düngeverordnung) herzien. Echter is de uitwerking van deze wetgeving niet evident, door de verschillende situaties binnen elke deelstaat. Op het ministerie van leefmilieu, energie en klimaatbescherming in Hannover werd hierover een toelichting gegeven.

Bezoek met verschillende Vlaamse stakeholders aan Nedersaksen

2.3.3 Overleg Nederland

In Nederland wordt aangedrongen op een gelijkaardige 'VCM'-organisatie op te richten, gezien de huidige problematiek rond verwerking van het mestnutriëntenoverschot. Nederlandse sector organisaties dringen aan op een model dat in Vlaanderen reeds geruime tijd werkt, het VCM-model.

Op 22 september kreeg VCM bezoek van een Nederlandse delegatie bestaande uit de Nederlandse Varkens Vakbond (NVV), Land en Tuinbouw Organisatie (LTO-Nederland), het Ministerie van Infrastructuur en Milieu, DG Duurzaamheid, en het Ministerie van Economische Zaken, DG Agro en Natuur. VCM gaf een toelichting rond haar structuur en activiteiten.

2.3.4 Biorefine-workshop te Rennes

Op donderdag 16 en vrijdag 17 april ging een delegatie Vlamingen met interesse in mestverwerking op bezoek bij de Chambre d'Agriculture in Rennes. Daar kregen we een overzicht van het mestoverschot in Bretagne, alsook van de plaatselijke mestverwerkingsinitiatieven. Met meer dan 400 kleinschalige biologische mestverwerkingsinstallaties, verwerkt men in Bretagne een groot deel van de stikstof. Net als in Vlaanderen botsen de Bretoense boeren echter meer en meer op de fosfaatlimieten. Hiervoor zijn ook zij volop op zoek naar afzetmogelijkheden in de akkerbouwgebieden in Frankrijk. Dit bezoek werd georganiseerd door VCM en kaderde binnen het EU-project Biorefine.

2.3.5 Bezoek aan vergistingssite Terragr'Eau

VCM bezocht eind juli op uitnodiging van Danone België de vergistingssite in de Haute-Savoie waar Evian (onderdeel van Danone Eaux Frances) samen met verschillende partners een bijzonder project realiseert.

Om een betere controle te kunnen uitoefenen op de bemestingspraktijken, en tevens een win-win te creëren voor de lokale gemeenschap en de landbouwers, werd gestart met het ambitieuze project Terragr'Eau Méthanisation.

Het project omvat de bouw van een vergistingssite met nacompostering. In de vergister wordt de rundermest van 43 melkveebedrijven vergist (gemiddeld 50 runderen per bedrijf), incl. het reinigingswater en de wei van de lokale kaasmakerij, alsook groenafval uit containerparken en voedingsresten uit scholen en publieke instellingen. Al deze stromen komen uit een straal van maximum 15 km rond de vergister.

Nog bijzonder aan het project is dat er een tweede coöperatie werd opgericht die de volledige logistieke organisatie rond de ophaling van mest en de afzet van het digestaat op zich neemt. Dit behelst zowel alle loonwerkactiviteiten, het uitrijmateriaal, de administratie rond mestregelgeving (zoals de "plan d'épandage"), de bodem- en digestaatanalyses en het bemestingsadvies. Door al deze activiteiten te centraliseren, wordt een win-win gecreëerd voor de landbouwers en voor Evian. De landbouwers zijn zeker van een aangepast bemestingsadvies volgens hun teelten en bodemtoestand en van een bemesting met het geschikte materiaal en met een homogeen product, terwijl Evian een volledig zicht heeft op de percelen en de uitgereden hoeveelheden compost en dunne fractie digestaat.

Bezoek aan landbouwer in kader van Terragr'Eau

2.3.6 Bezoek Les Culturales

Op 25 juni nam VCM, samen met Vlaco, deel aan de landbouwbeurs ‘les Culturales’ in Frankrijk. Op deze beurs waren verschillende franse landbouwcooperaties en meststofhandelaars aanwezig. Dit zijn de kopers van de Vlaamse mestproducten. Het was dus heel relevant om de contacten met deze personen te versterken. Dit bezoek kaderde binnen het EU-project Biorefine.

Deelname beurs ‘les Culturales’

2.3.7 Deelname RAMIRAN congres

Van 8 tot 11 september 2015 nam VCM deel aan het RMAIRAN congres in Hamburg. Dit congres. VCM gaf een presentatie over de Vlaamse situatie rond mestmanagement tijdens de workshop ‘animal manure processing’. Tijdens deze workshop kwam het idee om een Europees/internationaal platform op te richten rond mestmanagement/verwerking. Dit idee werd verder uitgewerkt tijdens het ManuREsource congres (zie 5.7.7). VCM neemt de trekkersrol van dit ‘European Manure Initiative’ op zich. Deze taak wordt in 2016 verder uitgewerkt.

2.4 Overleg met leden

2.4.1 Ledenwerving en ledenevent

Op 12 februari vond in het Provinciehuis Boeverbos de uitreiking van de Ivan Tolpe-prijs plaats (zie 5.7.3). Deze uitreiking werd gekoppeld aan de nieuwjaarsreceptie van het VCM, een jaarlijks netwerkmoment voor de leden en mensen uit de sector.

Een sfeerbeeld van de nieuwjaarsreceptie

2.4.2 Overleg vzw Mestverwerkers

Net zoals in 2015 heeft VCM de kwartaalcijfers mestverwerking, die zij ontvangt van Mestbank, gebundeld en overgemaakt aan de vzw mestverwerkers.

Dit laat de mestverwerkers toe om een betere inschatting te maken van wat verwerkt is en wat nog verwerkt moet worden.

Op 13 augustus heeft VCM de cijfers van het 2e kwartaal 2015 op de bestuursvergadering van de vzw Mestverwerkers voorgesteld. Daarnaast gaf VCM ook een toelichting van de uitrijregeling MAP5.

3 BELEIDSONDERSTEUNEND WERK

3.1 Overleg Mestbank i.k.v. MAP5

3.1.1 WG Nuttig en milieuverantwoord gebruik van effluent – MAP V

Naar aanleiding van de wijzigingen binnen MAP5 (extra randvoorwaarden) wil de overheid het milieukundig verantwoord gebruik van effluenten stimuleren.

Als eerste aanzet hiertoe werd een discussienota door VLM opgesteld. Deze werd afgetoetst met de verschillende betrokken organisaties. VCM is ook lid van deze werkgroep. Op 18 september en 9 december kwam de werkgroep samen.

3.1.2 VCM-beleidsnota's i.k.v. MAP5

In 2015 bezorgde VCM 3 knelpuntennota's aan VLM-Mestbank.

<u>Nota voorstel niet-emissiearme aanwending slib</u>
In 2015 was de situatie dat slib uit de biologie emissiearm aangewend moet worden, dit in tegenstelling tot effluent dat niet ondergewerkt/geïnjecteerd hoeft te worden. In het Mestdecreet staat vermeld dat deze uitzondering bestaat omdat effluent een heel laag ammoniakaal stikstofgehalte heeft. Echter ligt de concentratie van ammoniakale N in slib in dezelfde grootteorde. Volgens de Mestbank is naast het ammoniakaal gehalte (<1 kg NH_4-N/ton*)*, ook de viscositeit van het product van belang. Mestbank heeft naar aanleiding van de nota die VCM hierop indiende, de definitie van emissiearme aanwending aangepast, zijnde '… *bedraagt maximaal 2% DS'* toegevoegd. Echter werd de definitie van effluent ook met deze extra voorwaarde aangepast. Echter heeft dit tot gevolg dat voor bepaalde effluenten (>2%DS) die vroeger wél emissiearm werden uitgereden, dit nu niet meer toegelaten is.

<u>Nota definitie emissiearme aanwending/effluent en uitrijregeling effluent</u>
Naar aanleiding daarvan werd een nieuwe nota opgesteld, aangevuld met een extra geïdentificeerd knelpunt omtrent de uitrijregeling voor effluent in zware kleigronden. Op 18 november ging een overleg door om het punt rond gewijzigde definitie van effluent mondeling te bespreken met Mestbank. Vlaco was hier ook op aanwezig. Op basis van de gegevens die Vlaco heeft (effluentanalyses) en de analyses waar VCM over beschikt werd het organisch stofgehalte als alternatieve parameter voorgesteld, met een grenswaarde van 2% organische stof op verse stof. Deze nieuwe grenswaarde doet het aantal effluentstalen dat niet aan de grenswaarde voldoet afnemen van 61 (69%) naar 19 (22%).

<u>Nota uitrijden vaste laag-ammoniakale meststoffen in fruitteelt</u>
VCM diende ook een nota in bij Mestbank om het uitrijden zonder inwerken in de fruitteelt toe te staan voor gedroogd digestaat, dikke fractie digestaat en gecomposteerde OBA-mest. Mestbank ging akkoord met deze nota, en laat het gebruik van dergelijke fracties zonder inwerken toe in de fruitteelt.

3.2 Knelpuntennota VCM

Op 13 februari ging VCM op stap met een delegatie parlementairen (leden Commissies Leefmilieu en Landbouw), het kabinet Schauvliege en de gedeputeerden van de verschillende Vlaamse Provincies. Gezien de vorming van de nieuwe Vlaamse regering en het nieuwe MAP5 die dit jaar in voege treedt, wou VCM de mogelijkheid bieden om enkele realisaties van mestverwerking te bezoeken en de voornaamste knelpunten op het terrein waar te nemen. Het was ook het ideale moment om de werking van VCM toe te lichten.

De rondrit startte op het bedrijf Quirijnen Energy Farming (Merksplas) waar mest wordt co-vergist, en het digestaat verder wordt ingedroogd tot een exportwaardige meststof.

In de namiddag werd een bezoek gebracht aan de biologische mestverwerkingsinstallatie Bio-Kempen. Deze installatie is een coöperatie van 50 varkenshouders in de regio van Geel. De biologie is de meest toegepaste mestverwerkingstechniek in Vlaanderen.

Tijdens het bezoek werd ruim de tijd genomen om de actuele knelpunten rond mestverwerking in Vlaanderen aan te kaarten. VCM stelde daarbij haar knelpuntennota voor, die bij aanvang van de nieuwe regeerperiode reeds werd bezorgd aan de federale en Vlaamse regeringspartijen, alsook aan Europa.

André Hebbelinck (Alg.Afgev. van de Vl. Regering), Philippe Tavernier (secretaris VCM), Emilie Snauwaert (adviseur VCM), Jeroen Vanhee (Fractiemedewerker N-VA), Sabine Vermeulen (Vl. Parlement N-VA), Elke Nevelsteen (VLM Mestbank), Guy Mendonck (commissiesecretaris Commissie landbouw, visserij en plattelandsbeleid), Lode Haest (Fractiemedewerker CD&V), Sibylle Verplaetse (Kab. Schauvliege - Raadgever Land, Grond en Mest), Jimmy Quirijnen (Quirijnen Energy Farming), Bart Dochy (Vl. Parl.CD&V), Tinne Rombouts (Vl.Parl.CD&V), Wouter Florizoone (Kabinetsattaché ged.klimaat, milieuverg.duurzaamheid Vl-B)

3.3 Sensibilisering

In 2015 werd opnieuw een sensibiliseringscampagne opgestart om landbouwers aan te sporen hun aanvoer van mest naar verwerkingsinstallaties voldoende te spreiden doorheen het jaar.

Dit keer gaf Mestbank de voorkeur om geen brief meer te versturen, maar een persartikel te publiceren (Mestbank ism VCM). Dit persartikel werd ook opgenomen in de VCM-nieuwsbrief.

Deze oproep wordt mee onderschreven door Boerenbond en ABS.

3.4 VCM-enquête: Stand van zaken mestverwerking in Vlaanderen in 2014

Uit de resultaten van de VCM-enquête kwam naar voren dat de Vlaamse operationele mestverwerkingscapaciteit, exclusief export met ongeveer 5.6 miljoen kg N (+ ~20%) is toegenomen in 2014. Ook blijkt dat in 2014 39,3 miljoen kg stikstof (N) uit dierlijke mest werd verwerkt (incl. export), dit betekent een stijging van 13% tegenover 2013. Het grootste gedeelte (44%) van de N-verwerking werd gerealiseerd door de verwerking en export van varkensmest (17,5 miljoen kg N), zeer dicht gevolgd door de verwerking en export van ruwe pluimveemest (16,8 miljoen kg N).

De verwerking van varkensmest (excl. export) leverde een operationele capaciteit van 15.7 miljoen kg N op (40%).

Afgezwakte stijging van export van onbehandelde mest. De export van ruwe varkensmest richting Nederland is met 6% toegenomen in vergelijking met 2013 (+11.110 ton). Ten opzichte van het vorige enquêtejaar is deze stijging sterk afgezwakt.

Het volume geëxporteerde pluimveemest (richting Frankrijk) is vrij constant gebleven, maar uitgedrukt in kg N is er wel een daling van 22%, dit door een daling van de inhoudswaarden van voornamelijk braadkippenmest.

23% vrij beschikbare capaciteit. VCM vergelijkt jaarlijks de beschikbare (gebouwde) met de operationele (reeds ingevulde) capaciteit in de operationele installaties in Vlaanderen. In 2014 werd een verschil van 23% vastgesteld; dit verschil is gelijkaardig als in 2013 (21%). De vrije capaciteit in de provincie West-Vlaanderen is wel sterk gestegen. Reden hiervoor is dat 8 verschillende installaties veel minder verwerkt hebben dan in 2013; dit door afbouw of faillissement van de installatie, of door mogelijke concurrentie door export van ruwe varkensmest naar Nederland. De vrije capaciteit in de provincie Oost-Vlaanderen is dan weer sterk gedaald; dit wil zeggen dat de bestaande capaciteit beter werd ingevuld dan in 2013.

De bemestingsnormen van het nieuwe Mestactieplan (MAP 5) zijn sinds kort in voege, maar zullen, nu de voorjaarsgiften al uitgereden zijn, voornamelijk in 2016 in de praktijk toegepast worden. Een daling van de vrije beschikbare capaciteit wordt dan ook voornamelijk pas verwacht voor het enquêtejaar 2016.

Vijf nieuwe installaties in 2014. Vlaanderen telde in 2014 in totaal 120 operationele mestverwerkingsinstallaties. Er werden vijf nieuwe installaties opgestart (waarvan 1 overname) en 3 installaties stopgezet (waarvan 1 in de loop van 2014). In 2015 wordt de bouw van 2 installaties, en daarnaast de opstart van 2 nieuwe installaties (droging en filtratie) verwacht.

Frankrijk blijft belangrijkste exportregio voor Vlaamse mestverwerkingsproducten. Nog steeds is Frankrijk de belangrijkste exportregio voor Vlaamse mestverwerkingsproducten (56%); gevolgd

door Nederland (35%). De export richting Duitsland bedraagt slechts 7% van de totale hoeveelheid geëxporteerde producten uit mestverwerking (op tonnage-basis).

West-Vlaanderen blijft belangrijkste provincie. In de provincie West-Vlaanderen wordt 55% van de totale verwerkingscapaciteit in Vlaanderen gerealiseerd (uitgedrukt in tonnages). De verwerking in Antwerpen komt op de tweede plaats met 22% gevolgd door Limburg (13%) en Oost-Vlaanderen (9%). In Vlaams-Brabant (0,1%) wordt slechts een heel beperkt aandeel mest verwerkt. Het aandeel van West-Vlaanderen is net zoals vorig jaar opnieuw licht afgenomen, dit door faillissement van installaties en opstart van nieuwe installaties in andere provincies.

De enquête-resultaten werden voorgesteld tijdens een persconferentie op 30 juni 2015

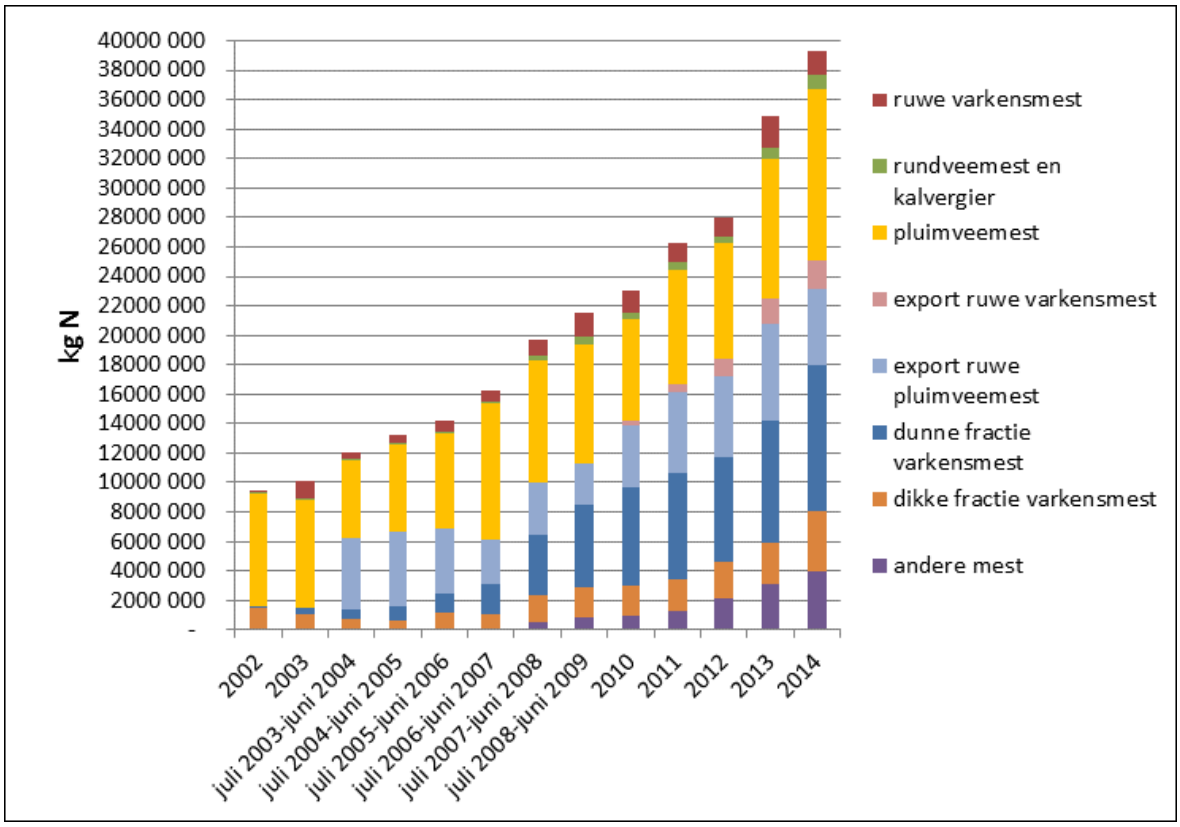

Figuur 1: Evolutie van de operationele mestverwerkingscapaciteit in Vlaanderen van 2002 tot 2014 (in kg N)

4 KENNISCENTRUM

4.1 Nutriëntvalorisatie

4.1.1 Vlaams Nutriëntenplatform

Het Vlaams Nutriëntenplatform wordt sinds 2015 gecoördineerd door OVAM (light versie). De voornaamste doelstelling is te onderzoeken welke acties en initiatieven er nodig zijn om nutriëntenrecuperatie in verschillende sectoren in Vlaanderen (landbouw, voedingsindustrie, waterzuivering, biogassector) te stimuleren.

VCM nam deel aan het overleg van het Vlaams Nutriëntenplatform op 6 oktober.

4.1.2 Composteringsproef i.s.m. ILVO

In het kader van de verstrenging van de P-bemestingsnormen en de voorziene bedrijfsgroei bij het wegvallen van de melkquota heerst een groeiende bezorgdheid rond de mogelijke afzet en toepassing van rundermest. Zo blijkt er steeds meer interesse te zijn naar scheiding van melkveedrijfmest om een P-arme dunne fractie op het bedrijf als meststof te kunnen inzetten. Afzet van de dikke fractie blijft echter moeilijk. Het VCM heeft daarom, i.s.m. ILVO, een composteringsproef voor de dikke fractie van rundermest opgezet.

Eind april 2014 werd deze proef aangelegd op de nieuwe composteringssite van ILVO. De resultaten hiervan werden samengevat in een handige brochure 'Praktijkproef compostering van rundermest' (april 2015).

4.1.3 P-recuperatie

In het kader van het ARBOR-project heeft VCM een opdracht uitbesteed om de haalbaarheid van P-recuperatie op Vlaamse mest en digestaat na te gaan. De opdracht werd gegund aan het Duits onderzoeksinstituut Fraunhofer IGB, die al enkele jaren ervaring heeft met de totaalverwerking van residuen uit land- en tuinbouw, en de precipitatie van fosfor als struviet en Ca-fosfaat. Daarbij hebben zij een eigen technologie ontwikkeld waarbij via chemische aanzuring en fysische doorgedreven scheiding, fosfor neergeslaan wordt als fosforzouten. Implementatie van deze technologie in Vlaanderen kan een oplossing bieden voor het huidige gelimiteerde gebruik van dierlijke mest op Vlaamse landbouwgrond. De resultaten werden gepubliceerd in de VCM-brochure 'Recuperatie van fosfor uit varkensmest en digestaat' in juli 2105.

4.2 Projectwerking

4.2.1 INTERREG IV-B project ARBOR

VCM is sinds juni 2011 partner in het ARBOR project. Binnen het ARBOR-project is de voorbije 4 jaar heel wat werk verricht rond biomassa voor bio-energie, zoals agroresiduen, energieteelten en mest. Het project werd afgerond in juni 2015.

Op dinsdag 9 juni vond de eindconferentie van het ARBOR congres plaats. Tijdens dit Europese project werd gedurende 4 jaar onderzocht door VCM, Inagro en de Universiteit van Gent wat de mogelijkheden zijn om nutriënten uit digestaat te recupereren.

Een succesvolle afsluiten van het Arbor congres

4.2.2 INTERREG IV-B project Biorefine

De activiteiten binnen dit project werden gestart in 2013; het project liep tot 31 december 2015. Doel van het project was de ontwikkeling van innovatieve strategieën voor de recuperatie van anorganische chemicaliën van afvalstromen uit de agro- en bio-industrie.

Binnen dit project realiseerde VCM volgende activiteiten/taken:

- Samenwerking Frankrijk i.v.m. handel/afzet Vlaamse mestproducten:
    - Overleg met mestverwerkers: op 6 januari heeft VCM, in samenwerking met Vlaco en DLV, een overleg georganiseerd over de mogelijkheid tot opzet van een labelsysteem voor afzet Vlaamse mestverwerkingsproducten richting Frankrijk.
    - Overleg VLAM: op 8 juni had VCM een overleg met VLAM (promotie Vlaamse land- en tuinbouwproducten) om de mogelijkheden voor promotie van Vlaamse mestproducten na te gaan voor gebruik in Franse landbouwregio's.

    - Workshop ‘organische meststoffen op de Franse markt – grenzeloze ontmoeting’ (januari 2015) (zie 5.7.2)
- Samenwerking Duitsland
    - Bezoek aan Nedersaksen (zie 2.3.2)
    - Op 6 mei nam VCM, samen met VLM-Mestbank, deel aan een overleg in Bonn, georganiseerd door het Ministerie van leefomgeving van Nordrhein-Westfalen. Andere aanwezigen waren afgevaardigen van het ministerie van Nederland en Denemarken. Doel was de uitwisseling van informatie en ervaringen omtrent mestbeleid.
    - Publicatie Brochure “Export Duitsland”

- Co-organisatie afsluitende workshop op 2 september 2015
  VCM gaf een presentatie rond mest-/digestaatrecuperatietechnieken en productkarakterisatie mestproducten

Voor alle info omtrent het Biorefine-project zie http://www.biorefine.eu/biorefine.

4.2.3 VLM-bestek

Vanuit het ‘Onderzoeks- en voorlichtingsplatform duurzame bemesting’ van de VLM werd een bestek uitgeschreven m.b.t. de agronomische waarde van bewerkte dierlijke mest. Vanuit Vlaanderen werd met volgende partijen een consortium gevormd: VCM, Ugent, Inagro, BDB, Hooibeekhoeve en ILVO. Het project werd toegewezen aan dit consortium.

De studie heeft als doelstelling om meer duidelijkheid te creëren rond de agronomische waarde en de verdere ontwikkelingsmogelijkheden van producten van dierlijke mestbewerking binnen het kader van de milieudoelstellingen.

De taak van het VCM bestond erin om een macroscreening van alle mestbe- en verwerkingstechnieken in Vlaanderen uit te voeren. Vervolgens werden de meest interessante technieken geselecteerd om verder uit te diepen in een microscreening.

Deze taak werd afgerond begin 2015 (goedgekeurd rapport Luik 1). VCM nam deel aan de verdere stuurgroepen van dit project op 28 januari en 16 september 2015.

4.2.4 WINGS-project in samenwerking met Danone

In 2015 werd VCM gecontacteerd door Danone over de opzet van een Ecofund-système project. Doel is om voor de groep melkveehouders, die melk levert aan Danone België, oplossingen aan te bieden voor hun mestmanagement en stikstofemissieproblematiek (IHD-doelstellingen). Het WINGS-project werd in november 2015 goedgekeurd en gaat in 2016 van start (3-jarig project). VCM is als non-profit organisatie de coördinerende partner van dit project; daarnaast voert zij een haalbaarheidsstudie rond recuperatietechnieken uit (1e jaar) en helpt mee aan de communicatie naar het doelpubliek toe (3e jaar). Voor de uitvoering van dit project wordt een extra personeelslid (80% projectmanager WINGS project + 20% VCM-werking) aangeworven.

4.2.5 Veldproefwerking

In 2015 werd een aanvraag tot afwijking op de bepaling van het mestdecreet wat betreft educatieve demonstraties of wetenschappelijke proefnemingen ingediend. Dit om vervolg te geven aan de veldproeven die in 2014 zijn gebeurd, om op die manier de proefveldresultaten van 2014 verder te staven. Hierbij werd enkel dunne fractie digestaat verder opgenomen in de veldproeven. Dit gebeurde in samenwerking met Inagro en UGent.

4.2.6 Pilootproject “pro rato” dunne fractie digestaat

In overleg met VLM-Mestbank werd afgesproken om in 2016 praktijkproeven aan te leggen met dunne fractie onder het systeem “pro rato”. Dit wil zeggen dat enkel het aandeel dierlijke stikstof gerekend wordt als ‘dierlijke mest’ in het bemestingsplan, de niet-dierlijke nutriënten vallen onder het statuut ‘andere mest’. Op dit moment is het namelijk zo dat het digestaat uit co-vergisting als 100% dierlijke mest wordt aanzien. De praktijkvelden (maïs, bieten) worden aangelegd in de buurt van de vergisters die aan de piloot meewerken, en dunne fractie digestaat leveren. In aanloop van deze piloot, werden in het najaar 2015 verschillende workshops georganiseerd om vergisters en landbouwers warm te maken om hierin mee te stappen (communicatie zie 5.7.6).

4.2.7 Ingediende projecten met VCM als partner

VCM heeft een bijdrage geleverd bij het opstellen van verschillende projectvoorstellen die in 2015 werden ingediend, waarin VCM werd opgenomen als (sub)partner/onderaannemer.

4.2.7.1 Leader project ‘Naar een efficiëntere bemesting’

In 2015 werd binnen het LEADER programma het project ‘Naar een efficiëntere bemesting’ goedgekeurd. Het consortium bestaat uit Bodemkundige Dienst (projectcoördinator), PIBO, Thomas More Kempen, Boerenbond en VCM. De doelstelling is om een efficiëntere bemesting met organische meststoffen in de regio Haspengouw te stimuleren. Landbouwers zullen ondersteund worden om bemesting met organische meststoffen toe te passen, binnen de mogelijkheden van

MAP 5. Dit zal gebeuren door informeren en sensibiliseren van de Haspengouwse landbouwers, implementatie van de rekentool "BDBrekenmee" en demonstratie van de bemestingswaarde van organische meststoffen. Dit project start in januari 2016 en eindigt in juni 2018.

4.2.7.2 Horizon2020 – 'ReAgtiWaste'

VCM heeft, samen met verschillende internationale partners, een project ingediend binnen Horizon2020 – programma WASTE. Het voorstel werd op 15/10 door Agrotech uit Denemarken ingediend, met 20 internationale partners, waaronder VCM. Doelstelling is om best-practice methodes te identificeren, testen en ontwikkelen om afvalstromen uit landbouw te valoriseren.

Dit project werd in de 1e fase goedgekeurd, maar in de 2e fase afgekeurd.

4.2.7.3 IWT LA 'NPC-strategie'

Doel van dit project is het bereiken van een optimale recuperatie van fosfaat uit dierlijke mest of digestaat via doorgedreven scheidingstechnieken en fosforprecipitatie (als struviet/Ca-fosfaat) om op die manier de aanwezige koolstof en stikstof in de dierlijke mest optimaal te benutten op Vlaamse landbouwgrond en het afgescheiden fosfaat te vermarkten naar land- en tuinbouw en/of industrie. Dit is een herindiening van de projectaanvraag 2014, die toen werd afgekeurd.

4.2.7.4 Interreg Vlaanderen-Nederland 'KOMPAS'

Eind januari werd het Interreg project 'KOMPAS – markt voor mest' ingediend. Doelstelling was het vraaggestuurd ontwikkelen van nieuwe waardeketens, haalbare businesscases en hoogwaardige toepassingen (nieuwe product-markt combinaties) voor bedrijven in de biobased economy met mest als uitgangsmateriaal. Het InnovatieNetwerk (NL) was de projectcoördinator, met verschillende Nederlandse en Vlaamse partners, waaronder VCM, Inagro, UGent, DLV United Experts, etc.

4.2.7.5 MIP-COOP 'RecycloPs'

In 2015 werd binnen het MIP-COOP+ programma het project 'RecycloPs' ingediend. Het consortium bestond uit de bedrijfspartners United Experts (DLV/Profex) (projectaanvrager) en verschillende Vlaamse bedrijven, UGent en KULeuven als onderzoekspartners en VCM als middenveldorganisatie. Dit project werd in de eerste fase goedgekeurd, maar voor de 'full-proposal' indiening afgekeurd. De concrete doelstelling was het streven naar een verbetering van de stand-der-techniek op vlak van P-recuperatie uit afval(water)stromen en benutting als secundaire grondstof in Vlaanderen.

5 KENNISOVERDRACHT

5.1 Eerstelijnsadvies

Het verlenen van onafhankelijk eerstelijnsadvies blijft een prioritaire taak van het VCM.

Iedereen kan terecht bij het VCM voor informatie, advies en/of begeleiding inzake mestverwerking: mestverwerkers, beleidsmakers, burgers, landbouwers, administraties, studenten, constructeurs, consulenten, mengvoederfabrikanten, lokale, provinciale en Vlaamse bestuurders, onderzoekers, enzovoort.

- In 2015 werden er 261 eerstelijnsadviezen per mail en per telefoon behandeld, met een gemiddelde van 22 adviezen per maand. Van deze oproepen waren er 40 van VCM-leden.
- Naast het behandelen van eerstelijnsadviezen per telefoon of per mail, had het VCM dit jaar een aantal besprekingen met betrokkenen op zoek naar informatie over mestverwerking.

  Dit betrof voornamelijk potentiële initiatiefnemers van mestverwerking, studenten of constructeurs die de haalbaarheid van een nieuwe mestverwerkingstechniek wilden aftoetsen, maar ook overheden en andere betrokkenen met specifieke vragen rond mestverwerking.

Het aantal behandelde eerstelijnsadviezen is in 2015 lichtjes gestegen ten opzichte van 2014. In 2013 waren er dat 265, in 2014 waren er dat 207.

In 2015 was er vooral vraag naar informatie met betrekking tot technieken (28%), wetgeving (25%), contactgegevens (14%) afzet in Vlaanderen (12%) en stand van zaken (12%)

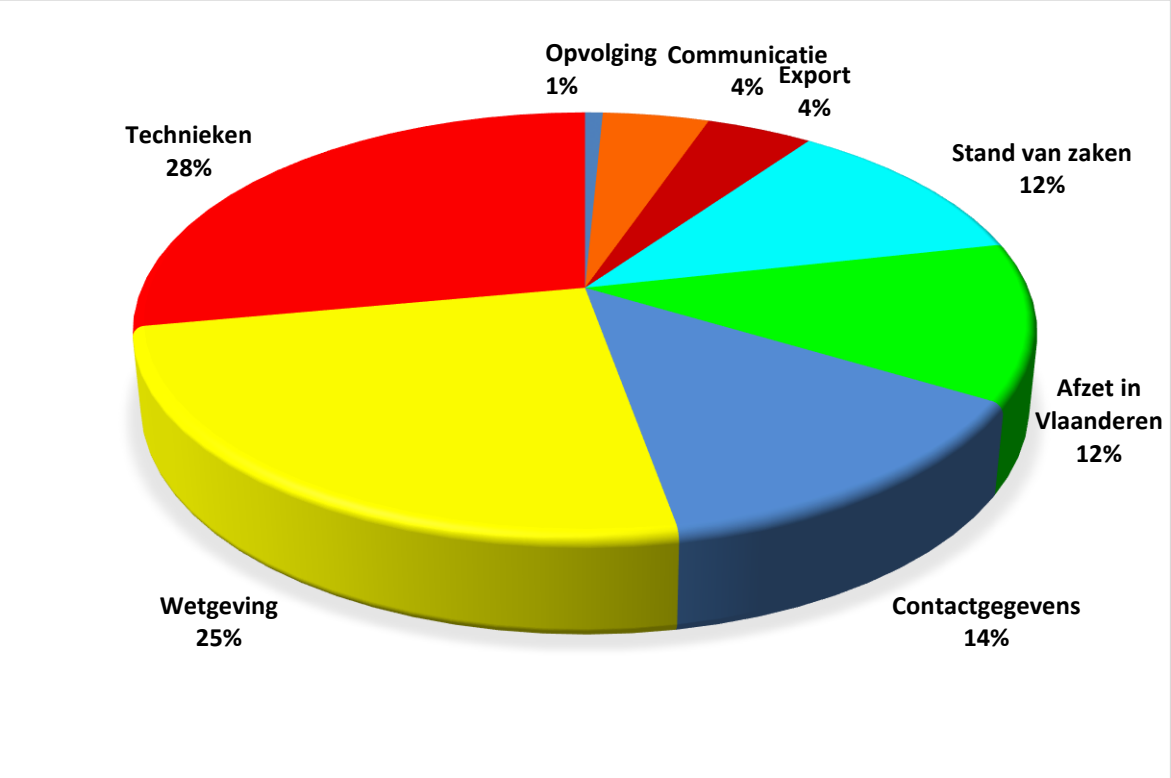

Procentuele indeling van het aantal eerstelijnsadviezen (EA) per thema in 2015

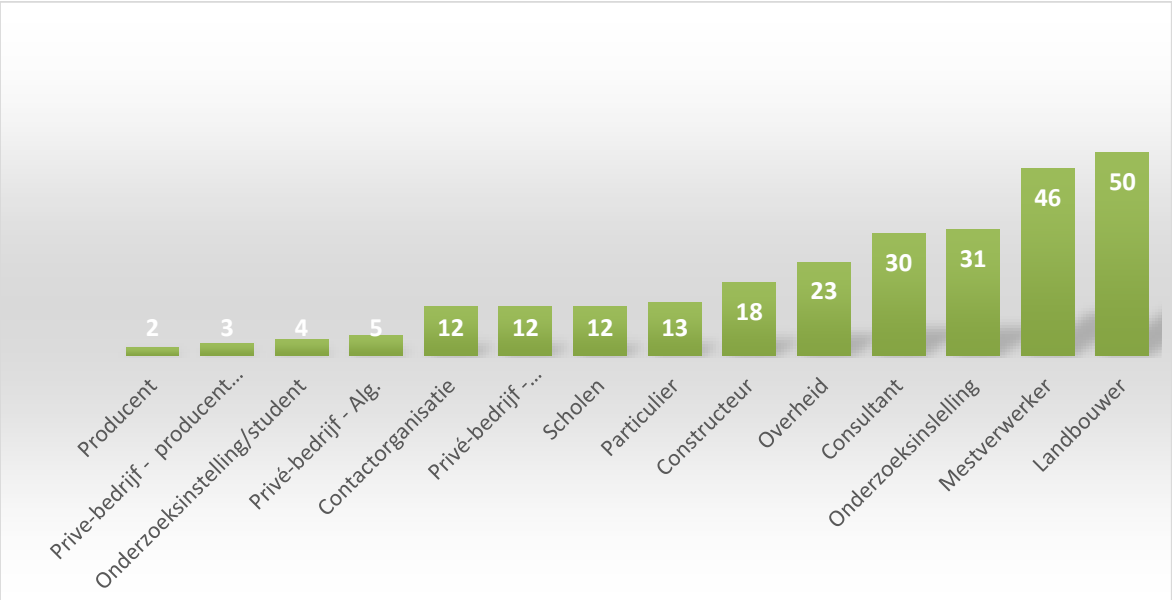

Indeling van welke doelgroepen VCM contacteren

5.2 Toelichtingen

Voor diverse onderwijs- en onderzoeksinstellingen en bedrijven werden toelichtingen verzorgd, dit soms gekoppeld aan een bedrijfsbezoek:

zie 2.3:

- Toelichting Texaanse studenten

5.3 VCM-website

Overzicht van de website in 2015

- 27.699 unieke bezoekers
- 67.270 bezoeken
- 1.222.008 bezochte pagina's
- Top-10 van de bezochte pagina's:
    1. Home pagina
    2. Nieuws/nieuwsarchief
    3. Lijst verwerkers voor derden
    4. Publicaties
    5. Contact
    6. Organisatie
    7. Agenda
    8. Eindproducten
    9. Wetgeving

- Verbinding naar site vanaf
    1. direct adres / bookmarks: 83.6 %
    2. links vanuit internet zoekmachines: 13.1 % (zoekwoorden vooral VCM, mest(verwerking), mestdecreet, derogatie en spuiwater
    3. vanuit externe pagina's: 3.1 % (vooral via VLM, VILT, en www.luchtwassers.com)

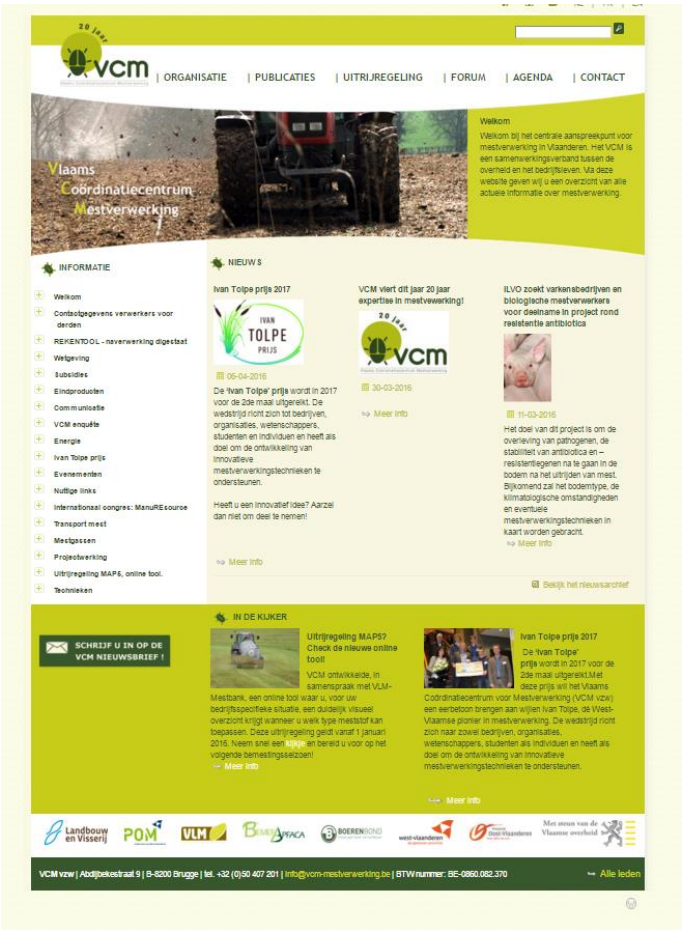

De VCM-website lokt nog ieder jaar meer bezoekers!

5.4 VCM-elektronische nieuwsbrieven

De elektronische nieuwsbrieven van het VCM kennen een groot succes. Op dit ogenblik zijn 1217 personen aangemeld om de elektronische nieuwsbrief te ontvangen.

Via deze elektronische weg verspreidt het VCM de nieuwste informatie over wijzigingen van wetgeving, stand van zaken van mestverwerking, studiedagen, …

In 2015 heeft het VCM 19 elektronische nieuwsbrieven verstuurd (Tabel 1).

Tabel 1: De door het VCM verstuurde elektronische nieuwsbrieven (januari - december 2014)

Nummer elektronische nieuwsbrief	**Maand / Jaar**	**Onderwerp**
167	Januari 2015	• VCM-studiedag 'Handel in meststoffen' kan op veel interesse rekenen. • Dialoog met Frankrijk rond handel in organische meststoffen – een groot succes! • Studienamiddag Pocketvergisting: energie uit mest halen. Nieuwe (r)evoluties
168	Februari 2015	• Uitreiking Ivan Tolpe-prijs • VCM informeert Vlaams beleid tijdens fieldtrip • Keuze producten voor veldproeven 2015 • Vlaamse mestverwerking in de picture in Berlijn • REMINDER: deelname bezoek Nedersaksen, Duitsland
169	Februari 2015	• Studieavond: Spuiwater in de praktijk. Eerste lesavond biogassector kreeg veel belangstelling!
170	Maart 2015	• Reminder Studieavond: Spuiwater in de praktijk
171	Maart 2015	• Ontmoeting tussen organische meststofproducerende regio's • Spuiwater als kunstmestvervanger • Openbaar onderzoek MAP 5 • Interessant filmpje over nieuwe meststoffen • VCM was op het fosforcongres in Berlijn • VCM als partner in Farmcafe
172	April 2015	• Compostering rundermest • VCM, UGent en Inagro starten pilootproject met digestaat

		• VCM op bezoek in Rennes • Brochure met resultaten veldproeven • Afsluitende studiedag van het ARBOR-project
173	Mei 2015	• Hoe fosfor verwijderen uit mest en digestaat – Getuigenis uit Duitsland • Bio-energie in NW-Europa – een terugblik op 4 jaar onderzoek • In première: resultaten onderzoek VCM rond fosforrecuperatie • Ontmoeting met Franse coöperatieven op landbouwbeurs 'les Culturales' • Bezoek pilootinstallaties: innovatief met landbouw afvalstromenStavaza ontwerpbesluit Waalse regering mbt compost en digestaat
174	Mei 2015	• 1069-erkenning voor mestverwerkingsbedrijven • FAVV-erkenning voor champignontelers • Studienamiddag pocketvergisting: haal jij energie uit mest? • Reminder Lesavond Biogas • Rapport: potentieel voor mestafgeleiden in de industrie
175	Juni 2015	• VIS-DIMA PROJECT • Nieuwe rubriek mestgassen op website • Mestverwerkingscertificaten toegekend • Rapport Europese Commissie rond het gebruik van digestaat in de Europese lidstaten • Resultaten ARBOR project rond nutriënten uit digestaat • Nitraatresidurapport 2015 nu beschikbaar
176	Juli 2015	• Mestverwerkingscapaciteit op 10 jaar verdrievoudigd • VCM doet oproep voor regelmatige spreiding van mestaanvoer naar mestverwerkingsinstallaties • Haalbaarheid recuperatie van fosfor uit varkensmest en digestaat • Meerwaarde nacompostering van dikke fractie digestaat onderzocht • VCM op demodag NIRS

		• Fiets via de innovatieve bemestingsroute langs veldproeven van Inagro • Prettig verlof
177	Juli 2015	• Nieuwsbrief MAP 5 • Nieuwe uitrijregeling effluent voor u op een rijtje! • Niet-emissiearm uitrijden van vaste meststoffen uitgebreid • Niet-emissiearm uitrijden ook voor bepaalde vloeibare mestsoorten • Boerderijcompost en stalmest aan 50% P2O5 • Opslag vaste mestsoorten op de kopakker uitgebreid • Pro rato voor digestaat • Vragen?
178	Juli 2015	• OPROEP Interesse om haalbaarheid van pyrolyse van mest of digestaat na te gaan? • OPROEP Onderzoek naar invloed digestaatbehandeling en –recirculatie op de anaerobie • Wilt u als landbouwer uw praktische kennis aanbrengen binnen een Europese focusgroep? Schrijf u snel in!
179	Augustus 2015	• Hygiënisatie van mest op bedrijfsniveau • Schrijf u nu in voor de workshops “strategisch bemesten met lokale en dierlijke nutriënten” • Bezorg ons snel uw Manuresource2015-abstract, dit vóór 21 September! • VCM geeft toelichting over mestcompostering tijdens Dag van de Landbouw
180	September 2015	• Hygiënisatie van mest op bedrijfsniveau • Schrijf u nu in voor de workshops “strategisch bemesten met lokale en dierlijke nutriënten” • Bezorg ons snel uw Manuresource2015-abstract, dit vóór 21 September! • VCM geeft toelichting over mestcompostering tijdens Dag van de Landbouw
181	September 2015	• Gluren bij de buren - Pocketvergisting volgens Duits design

		• Les innovatie door onze noorderburen • Nieuwe mogelijkheden voor afzet digestaat • Nieuwe afzetmogelijkheden voor Vlaamse mest • Nederland maakt overzicht mestverwerking
182	Oktober 2015	• Brochure export Duitsland • Brochure afzet eindproducten van mestbe- en verwerking • Digestaattool • Biogas lesavond – focus Frankrijk
183	November 2015	• Oplossingen voor mest gezocht in China • Opslag van vaste mest op de kopakker in Frankrijk • Mestverwerkingsbedrijf Leemans en Guilliams Green Power in de picture op Farmcafé • VCM op Agribex • Laatste kans: schrijf u in voor het ManuREsource congres en neem deel aan de excursie!
184	December 2015	• Biogas lesavond - focus Duitsland
185	December 2015	• Uitrijregeling MAP5? Check de nieuwe online tool! • Congres ManuREsource brengt internationale expertise rond mest opnieuw samen • AGREON-project: aangepaste preibewerkingsmachine voor spuiwatertoepassing • Aanwerving VCM-Adviseur • Prettige feestdagen

5.5 VCM-facebookpagina

Naast de nieuwsbrief, communiceert VCM nu ook via haar vernieuwde fanpagina op facebook, en brengt haar volgers als eerste op de hoogte van komende infomomenten/studiedagen, persartikels, relevante informatie rond mestverwerking, enz.

De facebookpagina van VCM

5.6 Online VCM-tools

5.6.1 Uitrijregeling MAP5

Voor akkerbouwers en mestvoerders is het belangrijk om correcte informatie te hebben over de nieuwe uitrijregeling van MAP5. VCM ontwikkelde, in samenspraak met VLM-Mestbank, daarom een online tool waar men, voor elke bedrijfsspecifieke situatie, een duidelijk visueel overzicht krijgt wanneer men welk type meststof kan toepassen. Deze uitrijregeling geldt vanaf 1 januari 2016, maar werd reeds in december online geplaatst.

De nieuwe tool uitrijregeling van MAP5

5.6.2 Online rekentool digestaatverwerking (ism DLV Innovision)

DLV-Innovision heeft een rekentool gemaakt waarin de uitbater van een vergistingsinstallaties kan nagaan welke piste van afzet digestaat best gekozen wordt op basis van verschillende parameters. Door in de tool de inputparameters aan te passen (voeding van de vergister, warmtegebruik, type digestaatverwerking) kan direct worden gezien welke impact dit heeft op de kosten van de naverwerking. VCM heeft i.s.m. DLV deze tool online geplaatst op de vcm-website.

5.7 VCM-studiedagen

5.7.1 Handel in meststof, waar ligt de grens?

Op donderdag 15 januari organiseerde VCM tijdens de landbouwbeurs Agriflanders in Gent, een studiedag rond handel in meststoffen in Europa.

De grote interesse, meer dan 130 aanwezigen, toonde aan dat er onzekerheid is omtrent het wetgevend kader voor de grensoverschrijdende handel in mest en meststoffen. Er is dan ook heel wat verandering op til, zo vertelde Eric Liégeois, coördinator van de Europese meststoffenregulering bij de Europese Commissie.

Meer dan 130 aanwezigen op de studiedag

5.7.2 Organische meststoffen op de Franse markt – een grenzeloze ontmoeting

Aansluitend op de VCM-studiemiddag tijdens de landbouwbeurs Agriflanders, vond de workshop 'organische meststoffen op de Franse markt – grenzeloze ontmoeting' plaats in Gent op 15 januari. Op deze besloten bijeenkomst werd de dialoog tussen Vlaamse, Franse en Nederlandse partijen die betrokken zijn bij de handel in organische meststoffen bevorderd, dit aan de hand van enkele korte interactieve presentaties, een netwerkdiner, een succesvol praatcafé en bezoeken naar Vlaamse mestverwerkingsinstallaties. Het werd een succesvol grensoverschrijdend overleg met maar liefst 70 deelnemers vanuit Frankrijk, Vlaanderen, Wallonië en Nederland.

Deze workshop werd georganiseerd in het kader van het Europees Interreg project Biorefine, door de Vlaamse partners VCM, DLV, UGent en Vlaco en de Franse partners AILE en LDAR.

Deze partners zetten binnen dit project in op het creëren van een grensoverschrijdende overlegplatformen rond handel van nutriënten uit mest – dit met zowel Frankrijk, Duitsland als Wallonië, als (mogelijke) vragende partijen naar organische meststoffen uit Vlaanderen/Nederland.

Sfeerbeeld van het succesvolle praatcafé

5.7.3 Ivan-Tolpe-prijs

Op donderdag 12 februari 2015 vond in het provinciehuis Boeverbos de eerste uitreiking van de Ivan Tolpe-prijs plaats. Deze prijs werd opgericht uit eerbetoon aan wijlen Ivan Tolpe, pionier in de mestverwerking, en zal tweejaarlijks worden uitgereikt aan de indiener van een innovatieve techniek die bijdraagt tot een meer duurzame en kostenefficiënte mestverwerking.

Landbouwer Marc Bollaert sleepte de eerste prijs in de wacht met de ontwikkeling van een nieuw type mestscheider. De familie van Ivan Tolpe mocht een life-time achievement award in ontvangst nemen voor de grote verdienste van Ivan Tolpe aan de mestverwerking.

Uitreiking van de Ivan-Tolpe prijs

5.7.4 Cursus Biogas

Biogas-E, Inagro en VCM sloegen in 2015 terug de handen in elkaar om een gevarieerd lespakket aan te bieden aan geïnteresseerden uit de biogassector en aanverwanten. Dit waren de onderwerpen:

- 17 september: Een 25-tal geïnteresseerden namen deel aan de studie-avond (Gent) met als rode draad de ontwikkelingen in de Nederlandse biogassector.
- 29 oktober: Focus van deze studie-avond was Frankrijk, met een toelichting over doorgedreven raffinage en de rol van een indampingsysteem, de evolutie van de biogassector in Frankrijk en de mogelijkheden van biogas upgrading. Deze studieavond ging door bij Waterleau in Wespelaar.

5.7.5 Studieavond Spuiwater in de praktijk

Op 11 en 12 maart organiseerden Boerenbond, VCM, Inagro, Innovatiesteunpunt en Hooibeekhoeve twee infosessies rond het gebruik van spuiwater van chemische luchtwassers als kunstmestvervanger. Er was heel wat interesse, en enkele landbouwers deelden hun ervaringen met hun collega's. Uit de sessies bleek dat de resultaten met spuiwater zeer goed zijn, maar dat een aangepast spuittoestel nodig is om corrosie en verstoppingen te vermijden. Ook moet aandacht besteed worden aan het weer tijdens toediening op het gewas, om verbranding te vermijden.

Ook Jeroen Hindryckx kwam langs om zijn ervaringen met het toepassen van spuiwater met ons te delen.

EXTRA: op 14 september gaf VCM, samen met Inagro, een toelichting over gebruik van spuiwater in akkerbouw op de Graanavond in Alveringem-Izenberge.

5.7.6 Workshop "Strategisch bemesten met lokale en dierlijke nutriënten uit vergisting"

Samen met Universiteit Gent, Biogas-E en Inagro organiseerde VCM een workshop op verschillende locaties en data over de mogelijkheden van bemesting met dunne fractie digestaat (zie 4.2.6). Tijdens deze workshop kregen de aanwezigen de kans om te overleggen met de uitbater(s) van een biogasinstallatie in hun buurt waar o.m. dunne fractie van digestaat wordt geproduceerd. De workshops vonden plaats op 18, 22, 24 en 29 september te Deinze, Boutersem, Merksplas en Beitem.

5.7.7 Internationaal congres 'ManuREsource 2015'

Op 3 en 4 december vond in Gent de tweede editie van het ManuREsource congres plaats. Dit internationaal congres besteedt specifiek aandacht aan alles wat met management en valorisatie van mest te maken heeft, en is hierdoor uniek in zijn genre. Zowel een goed beheer van mest op het landbouwbedrijf, als de visie van lokale overheden en de Europese inzet op een meer circulaire economie passeerden de revue. De nodige aandacht ging hierbij naar nieuwe technologieën voor mestbe- en –verwerking, maar ook pittige discussies rond een "Europese mestmarkt" werden niet geschuwd. De organisatie mocht opnieuw meer dan 170 gasten uit 21 landen verwelkomen. Mest is en blijft een actueel onderwerp!

Op bezoek bij Fertikal en demonstratie van de NIR-technologie

Voorafgaand aan het congres werd met de deelnemers een bezoek gebracht aan Fertikal in Kallo. Hier produceert men organische en organo-minerale meststoffen op basis van mest. De internationale bezoekers waren onder de indruk van de georganiseerde en grootschalige aanpak van de export van overtollige nutriënten uit Vlaanderen.

Er werd bovendien een demonstratie gegeven door sponsor D-Tec, die een Nabij Infrarood (NIR) sensor ontwikkelde om in real time de nutriëntensamenstelling van de mest te bepalen. Dit mobiele systeem biedt de akkerbouwer en/of mestverwerker de mogelijkheid om onmiddellijk bij het lossen reeds de gemiddelde samenstelling van de geleverde mest te kennen, en biedt dus heel wat opportuniteiten voor de toekomst.

Geïnteresseerde bezoekers bij Fertikal

Beleidsmakers gaan met elkaar in gesprek

Sibylle Verplaetse van het kabinet van minister Schauvliege benadrukte in haar openingsspeech de noodzaak voor meer samenwerking inzake mestbeheer. Een ideaal startpunt voor het debat met beleidsmakers uit Duitsland, Groot-Brittannië, Nederland, Finland, Wallonië en Vlaanderen. Lidstaten met lokale mestoverschotten zijn eerder regel dan uitzondering in Europa. Elke overheid benadert de mestproblematiek anders, ondanks een overkoepelend Europees beleid.

Francesco Presicce van de Europese Commissie benadrukte de opportuniteiten van de herziening van de Europese Meststoffenwetgeving (EU 2003/2003) voor een meer circulaire aanpak van de nutriëntenproblematiek. Een herziening kan een geharmoniseerde Europese markt voor organische meststoffen zoals verwerkte mest en digestaten mogelijk maken. Uit het publiek en panel kwamen kritische vragen met betrekking tot de definitie van “kunstmest” en “dierlijke mest” in de Nitraatrichtlijn, die in strijd is met recuperatie van mest-nutriënten voor gebruik als kunstmest. Dhr. Presicce benadrukte echter dat producten uit mest met gelijkaardige kenmerken als minerale meststoffen door het Nitraatcomité kunnen erkend worden als minerale meststof. Tijdens het debat werden regionale verschillen blootgelegd. Finland staat aan de start van een mestwetgeving, en wil lokale besturen betrekken in een herlokalisatie van veestapel en akkerbouw, om op deze manier lokaal sterk geconcentreerde mestproductie te vermijden.

Wallonië was enigszins een buitenbeentje in het debat, doordat er lokaal geen mestoverschot aanwezig is. De Waalse overheid gelooft sterk in de kringloopgedachte op het niveau van het landbouwbedrijf, en wil externe inputs mijden waar mogelijk. Mocht een Europese verordening

voorzien in een geharmoniseerde mestmarkt, is men bereid het “afval”-statuut van mest onder bepaalde voorwaarden te herzien.

Vlaanderen, en in toenemende mate ook Nederland, is koploper inzake het verzamelen van data rond meststofgebruik en mestsamenstelling, alsook de opvolging en tracering van transporten. Het zijn de twee Europese lidstaten waar de controle op de implementatie van het mestbeleid het hoogst is. Door de regio Nedersaksen uit Duitsland wordt hier met veel interesse naar gekeken, en hoopt men zo snel mogelijk te kunnen starten met het verzamelen van deze gegevens.

Alle panelleden waren het roerend eens dat de vele internationale mesttransporten grens-overschrijdende data-uitwisseling onontbeerlijk maken.

Meer dan 170 aanwezigen op het congres

Gelijk speelveld

In het Europese streven naar een circulaire economie, is een gelijk speelveld tussen meststoffen afkomstig van dierlijke mest en meststoffen afkomstig van de chemische industrie onontbeerlijk. De karakteristieken en samenstelling van de meststof bepalen zijn positie op de markt. Er is een tweeledige opdracht voor onderzoekers enerzijds en beleidsmakers anderzijds. Lever afdoende bewijs dat de meststof in kwestie de kenmerken van een minerale meststof benadert, en voorzie voldoende flexibiliteit in de wetgeving om het statuut van de meststof louter op basis van plantbeschikbaarheid en samenstelling te kunnen bepalen.

Wat volgde was een uitgebreid overzicht in verschillende parallelle sessies van internationaal onderzoek rond bemesting, energieproductie uit mest, technologische innovaties, nutriëntrecuperatie, impact op het milieu, kwaliteit van mestproducten, etc.

Vraag naar organische meststoffen

Niet alle landen worden geconfronteerd met een hoge nutrientendruk; in sommige regio's is de nutriëntenbalans in evenwicht of is er zelf een tekort aan nutriënten voor een optimaal bodembeheer. Het programma bood deze keer dan ook ruimte voor een toelichting van de Zweedse en Poolse landbouwsituatie. Het congres was opnieuw een uitstekende gelegenheid om over de landsgrenzen heen expertise uit te wisselen en inspirerende mensen te ontmoeten. De recente aanpassing van de 'Circular Economy Package', waaronder ook de revisie van de meststoffenwetgeving valt, is zeker een beloftevolle evolutie voor het faciliteren van afzet voor organische meststoffen en bio-nutriënten, maar er ligt nog heel wat werk voor de boeg in het creëren van een gelijk speelveld voor meststoffen. De taak van zowel wetenschappers als beleidsmakers gedurende de komende jaren is dus duidelijk: er is nood aan verdere wetenschappelijke onderbouwing over de kenmerken van meststoffen, genereerd uit dierlijke mest, alsook een revisie van de Europese wetgeving omtrent de bepaling van het statuut van de meststof.

In de rand van het congress werd ook een besloten bijeenkomst georganiseerd om het Europees Manure Initiative (zie 2.3.7) verder vorm te geven.

Meer informatie zie: http://www.manuresource2015.org.

5.8 Perscontacten

Meermaals per jaar wordt over mestverwerking en het VCM geschreven in de pers. Deze artikels en interviews voor TV en/of radio handelen over het VCM zelf of over bepaalde specifieke aspecten van mestverwerking waar het VCM haar activiteiten rond concentreert. In bijlage 4 wordt hier een overzicht van gegeven.

De resultaten van de VCM-enquête 2015 werden op 30 juni aan de pers voorgesteld. Meer over deze resultaten vindt u terug in het onderdeel enquête (3.4).

Voorstelling van de VCM enquête

(Dirk Denorme – Philippe Tavernier – Viooltje Lebuf – Liesbeth Verheyen - Emilie Snauwaert – Bart Naeyaert)

5.9 Dag van de landbouw

Naar jaarlijkse gewoonte zetten tal van landbouwbedrijven op zondag 20 september hun deuren open voor het brede publiek. Ook mestverwerking wordt in de kijker gezet, dit keer bij Fita Compost in Tielt.

Dit vleesvarkensbedrijf is sinds 6 jaar bezig met het composteren van vaste mestproducten. Een mengeling van varkens-, pluimvee- en rundermest wordt met een compostkeerder omgezet tot een stabiel, homogeen product. Door het natuurlijke composteerproces dat in werking treedt, worden hoge temperaturen bereikt wat zorgt voor hygiënisatie van de composthoop. Het eindproduct wordt afgezet naar de Franse wijn- en akkerbouw.

VCM was aanwezig met een infostand, en voorzag, samen met DLV, doorlopend rondleidingen op het bedrijf om te tonen wat vergisting en mestverwerking precies inhoudt. Het bedrijf voorzag verschillende informatiefiches met weetjes, om het brede publiek zo goed mogelijk aan te spreken.

Tijdens de rondleidingen kon VCM rekenen op een heel geïnteresseerd publiek.

BIJLAGEN

Bijlage 1: Samenstelling algemene vergadering

De Algemene Vergadering bestaat uit de afgevaardigden van alle leden van het VCM en was als volgt samengesteld:

Voorzitter	Liesbeth Verheyen	Bemefa
Ondervoorzitter	Bart Naeyaert	Provincie West-Vlaanderen
Secretaris	Philippe Tavernier	POM – West-Vlaanderen
	Yvan Dejaegher	BEMEFA vzw
	Eddy Vandycke	Boerenbond
	Dirk Denorme	Vlaamse Landmaatschappij-afdeling Mestbank
	Piet Vandermersch	Provincie West-Vlaanderen
	Gunter Pertry	Provincie West-Vlaanderen
	Annie Cool	Provincie West-Vlaanderen
	Danny Persyn	ALV
	Lies Clarysse	Vlaamse Landmaatschappij-afdeling Mestbank
	Elke Nevelsteen	Vlaamse Landmaatschappij-afdeling Mestbank
	Didier Huyghens	Provincie Oost-Vlaanderen
	Hans Mommerency	POM – West-Vlaanderen
B-leden	Monique Swinnen	Provincie Vlaams-Brabant
	Bart Verstrynge	KBC Bank en Verzekeringen nv
	Dieter Vanparys	Bio Armor
	Geert Schoutteten	Shanks Vlaanderen
	Luc Vansteelant	De Mestverwerkers
	Jan Meykens	SBB Accountants en Adviseurs
	Jeroen Debruyne	Trevi
	Johan Van Bosch	Nationale Centrale Landbouwservice
	Daan Curvers	COGEN Vlaanderen

	Stef Mertens	Crelan
	Kristof Bol	DLV België
	Kurt Hoorne	Creafarm
	Ludwig Caluwé	Provincie Antwerpen
	Inge Moors	Provincie Limburg
	Marnick Devrome	ABS - Algemeen Boerensyndicaat
	Stefaan Lemiegre	BNP Parisbas Fortis
	Karel Sterckx	nv Karel Sterckx
	Tom Bressinck	GEA Westfalia
	Guido Buys	Best-Hall Benelux
	Peter Jaeken	Belfertil
	Martin Devriendt	Bodemkundige Dienst van België
	Bart Vandecasteele	ILVO

Bijlage 2: Samenstelling raad van bestuur

De Raad van Bestuur bestond tijdens het achtste boekjaar als vzw uit 16 leden en werd als volgt samengesteld:

Voorzitter	Liesbeth Verheyen	Bemefa
Ondervoorzitter	Bart Naeyaert	Provincie West-Vlaanderen
Secretaris	Philippe Tavernier	POM – West-Vlaanderen
	Yvan Dejaegher	BEMEFA vzw
	Eddy Vandycke	Boerenbond
	Dirk Denorme	Vlaamse Landmaatschappij- afdeling Mestbank
	Elke Nevelsteen	Vlaamse Landmaatschappij- afdeling Mestbank
	Lies Clarysse	Vlaamse Landmaatschappij- afdeling Mestbank
	Piet Vandermersch	Provincie West-Vlaanderen
	Gunter Pertry	Provincie West-Vlaanderen
	Annie Cool	Provincie West-Vlaanderen
	Danny Persyn	ALV
	Didier Huyghens	Provincie Oost-Vlaanderen
	Hans Mommerency	POM – West-Vlaanderen
Verkozen namens de B-leden	Bart Verstrynge	KBC Bank en Verzekeringen nv
	Luc Vansteelant	De Mestverwerkers vzw
	Kristof Bol	DLV
	Wim Wallays (niet verkozen, waarnemend bestuurslid)	SBB

Bijlage 3: Samenstelling dagelijks bestuur

Het Dagelijks Bestuur was in 2015 als volgt samengesteld:

Voorzitter	Liesbeth Verheyen	Bemefa
Ondervoorzitter	Bart Naeyaert	Provincie West-Vlaanderen
Secretaris	Philippe Tavernier	POM – West-Vlaanderen
Mandataris A-leden	Eddy Vandycke Dirk Denorme	Boerenbond VLM, afdeling Mestbank
Adviseur	Viooltje Lebuf	VCM vzw
Adviseur	Céline Schollier	VCM vzw
Adviseur	Emilie Snauwaert	VCM vzw
Administratieve kracht	Isabelle Mouton	VCM vzw

Bijlage 4: Overzicht van de perscontacten van het VCM in 2015

Datum	Titel	Tijdschrift / Krant
januari	- EU timmert volop aan nieuwe wetgeving mesthandel - Pocketvergister verovert plaats in Vl. landbouw - Kleinschalige mestvergisting is in Vl. behoorlijk in opkomst	Artikel VILT Artikel Agriholland
februari	Uitreiking Ivan Tolpe prijs	Krant van West-Vlaanderen, Melkveebedrijf, Biogas-E, Agripress, Vilt, Boer & Tuinder, Landbouwleven, Drietand
april	- Eindrapport Optimanure: composteren van rundermest - Beter 'meststatuut' voor digestaat is in onderzoek	- Agripress - VILT
mei	- Luchtwassers en de aanwending van spuitwater - Resultaten onderzoek VCM rond fosforrecuperatie - BEMEFA kijkt niet op een inspanning in mestdossier	- Artikel Management&Techniek - Agripress - Vilt
juni	- Samenwerking moet leiden tot digestaat op maat	Vilt
juli	- Mestverwerkingscapaciteit en export ruwe mest steeg in 2013 - Mestverwerkingscapaciteit op 10 jaar tijd verdrievoudigd - Vlaanderen zendt zijn mest en kennis uit - Mestverwerking verwacht nog stijging - Pilootproeven 'Pro Rato' systeem voor digestaat uit covergisting - Innovatief bemesten dankzij UGent en praktijkonderzoek	- Boerenbond - Emis/Vito , Drietand - Landbouwleven - Boerenbond - Artikel Biogas-E magazine - Vilt
oktober	- Nieuwe VCM-vedamecum voor eindproducten mestverwerking - Digestaat behoeft aangepaste wetgeving	- VILT - Management & techniek
december	- Lukt composteren en inkuilen van vaste mest - Steeds meer Vlaamse landbouwers verkennen FarmCafe	- Artikel Management en Techniek - Vilt

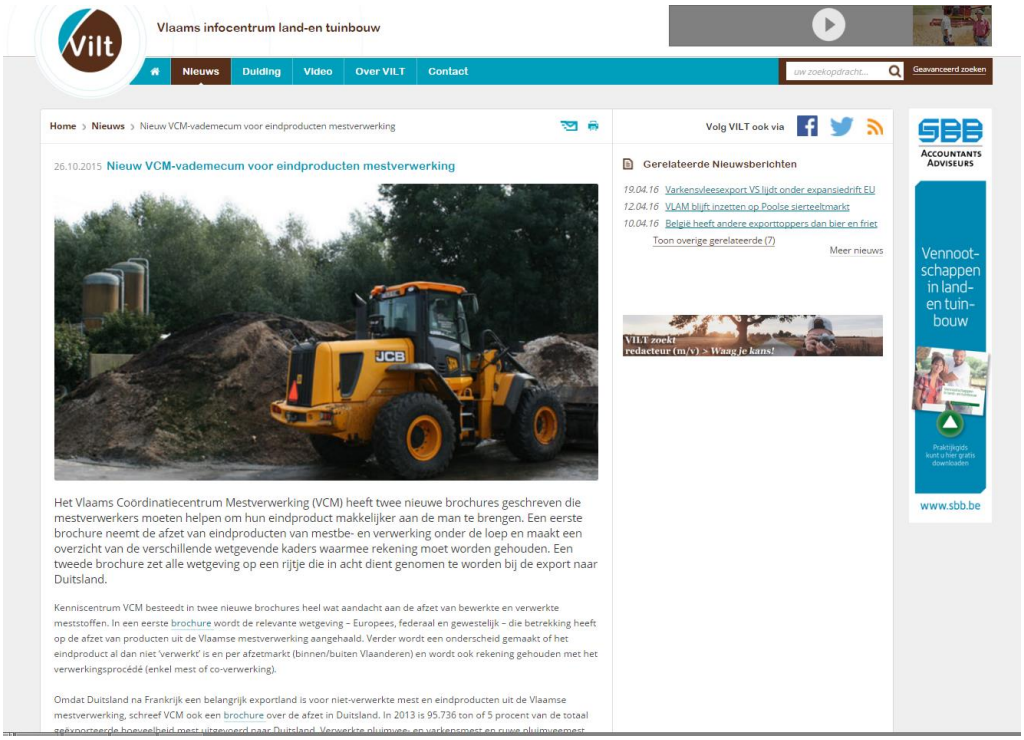

Vlaams infocentrum land-en tuinbouw

Nieuws | Duiding | Video | Over VILT | Contact

Uw zoekopdracht... Geavanceerd zoeken

Home › Nieuws › Nieuw VCM-vademecum voor eindproducten mestverwerking

Volg VILT ook via

26.10.2015 **Nieuw VCM-vademecum voor eindproducten mestverwerking**

Het Vlaams Coördinatiecentrum Mestverwerking (VCM) heeft twee nieuwe brochures geschreven die mestverwerkers moeten helpen om hun eindproduct makkelijker aan de man te brengen. Een eerste brochure neemt de afzet van eindproducten van mestbe- en verwerking onder de loep en maakt een overzicht van de verschillende wetgevende kaders waarmee rekening moet worden gehouden. Een tweede brochure zet alle wetgeving op een rijtje die in acht dient genomen te worden bij de export naar Duitsland.

Kenniscentrum VCM besteedt in twee nieuwe brochures heel wat aandacht aan de afzet van bewerkte en verwerkte meststoffen. In een eerste brochure wordt de relevante wetgeving – Europees, federaal en gewestelijk – die betrekking heeft op de afzet van producten uit de Vlaamse mestverwerking aangehaald. Verder wordt een onderscheid gemaakt of het eindproduct al dan niet 'verwerkt' is en per afzetmarkt (binnen/buiten Vlaanderen) en wordt ook rekening gehouden met het verwerkingsprocédé (enkel mest of co-verwerking).

Omdat Duitsland na Frankrijk een belangrijk exportland is voor niet-verwerkte mest en eindproducten uit de Vlaamse mestverwerking, schreef VCM ook een brochure over de afzet in Duitsland. In 2013 is 95.736 ton of 5 procent van de totaal geëxporteerde hoeveelheid mest uitgevoerd naar Duitsland. Verwerkte pluimvee- en varkensmest en ruwe pluimveemest

Gerelateerde Nieuwsberichten

19.04.16 Varkensvleesexport VS lijdt onder expansiedrift EU
12.04.16 VLAM blijft inzetten op Poolse siertgeelmarkt
10.04.16 België heeft andere exporttoppers dan bier en friet
Toon overige gerelateerde (7)
Meer nieuws

VILT zoekt redacteur (m/v) > Waag je kans!

SBB Accountants Adviseurs
Vennoot-schappen in land- en tuin-bouw
www.sbb.be

PERSARTIKEL VCM IN VILT

BIJLAGE 5: JAARREKENING EN BALANS 2015 (GOEDGEKEURD DOOR DE ALGEMENE VERGADERING OP 27 APRIL 2016)

JAARREKENING (€)		
7. Opbrengsten		
70. Werking		66.256
73. Lidmaatschapsbijdragen + sponsoring		124.578
73. Subsidies		173.035
74. Andere bedrijfsopbrengsten		3.345
75. Financiële opbrengsten		212
TOTAAL OPBRENGSTEN		**367.426**
6. Kosten		
61. Diensten en diverse goederen	144.809	
62. Personeel en sociale lasten	188.201	
63. Afschrijvingen en voorzieningen	6.496	
64. Andere bedrijfskosten	514	
65. Financiële kosten	1.162	
TOTAAL KOSTEN	**341.182**	
Overschot van het boekjaar	**26.244**	

BALANS (na verwerking resultaat) (€)		
Activa		
22. Materiële vaste activa	6.138	
40/41 Vorderingen op t.h. één jaar	72.804	
50/55. Beleggingen/Liquide middelen	321.400	
49. Overlopende rekeningen	18.890	
TOTAAL ACTIVA	**419.231**	
Passiva		
13. Reserves		141.333
14. Overgedragen winst/verlies (-)		200.443
16. Voorzieningen		14.400
44/45/48 Schulden (<1 jaar)		46.885
49. Overlopende rekeningen		16.170
TOTAAL PASSIVA		**419.231**

Bijlage 6: Leden VCM (situatie op 1 januari 2015)

A-leden

DEPARTEMENT LANDBOUW & VISSERIJ

BOERENBOND trouw aan land- en tuinbouw

BEMEF APFACA

west-vlaanderen de gedreven provincie

Provincie Oost-Vlaanderen Voor ieder van ons

POM maakt werk van West-Vlaanderen

VLM VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ SAMEN INVESTEREN IN DE OPEN RUIMTE

B-leden

abs

Provincie Antwerpen

Bio Armor Belgium Biologische mestverwerking en waterzuivering

COGEN Vlaanderen

creafarm partner in duurzaam advies

vzw de Mestverwerkers

dlv studie- en adviesbureau

ILVO Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek

PROVINCIE VLAAMS • BRABANT

Coördinaten VCM

Vlaams Coördinatiecentrum Mestverwerking (VCM vzw)

Abdijbekestraat 9

8200 St.-Andries / Brugge

T + 32 (0)50 40 72 01

info@vcm-mestverwerking.be

Emilie Snauwaert
Adviseur
emilie.snauwaert@vcm-mestverwerking.be
T +32 (0) 50 40 72 04
M +32 (0) 493 73 53 19

Thomas Vannecke
Adviseur
thomas.vannecke@vcm-mestverwerking.be
T +32 (0)50 40 72 03
M +32 (0) 471 90 54 71

Isabelle Mouton
Administratief Medewerker
isabelle.mouton@vcm-mestverwerking.be
T + 32 (0) 50 40 72 02